HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אמר רב יוסף סמיכה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן (א) מעכב בהן סמיכה מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכבא ולדורות מנא לן [א]דלא מעכבא (א)דתניא [1]וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר [2]כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה [ב]מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא ולמ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ב)[3]לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאינו מעכב לדורות אינו מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא מדקא תני מתקינין (ג)ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא [4]וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר [5]שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה שבעה ונמשח שבעה נתרבה שבעה ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו [ג]מ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה משיחה שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא [6]ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא בם את ידם איתקש משיחה לריבוי [ד]מה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא [7]ועשית לאהרן ולבניו (ד)ככה ככה עיכובא הוא תינח כל

מילתא

דבר שאין מעכב בהן לדורות. לקמיה מפרש לה: **שירי מצוה.** כלומר שלא חש לחשוב אותה מצוה ולא סמך: **כאילו לא כיפר.** מן המובחר: **וכיפר.** (דאין כפרה אלא בדם) כדאמרינן בזבחים (דף ו.) כיפר לגברא דעיקר כפרה בדם אבל לא כיפר כמי (ה) (שלא קיים) מצות קונו מן המובחר: **ולא קתני מפרישין.** ואע"פ שלא הופרש אם יארע פסול בראשון יעבוד זה השני שמע מינה פרישה לא מעכבא (בה) עבודה: **ריבוי שבעה.** שישמש כ"ג שבעה ימים רצופים כשממנין אותו בכהונה גדולה וילבש שמונה בגדים בשעת עבודה. וריבוי לשון מרבה מרובה בגדים שהוא משמש בשמונה וההדיוט בארבעה: **משיחת שבעה.** [שיתנו שמן המשחה על ראשו ובין ריסי עיניו ז' ימים] רצופין: **כל הכתוב בהן.** ז' ימים ימלא וגו' (ויקרא ח). וכל מילוי ידים האמור שם לבישת בגדים הוא שנאמר (שמות כט) ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם וגו' ומשיחה נמי כל שבעה מדאיתקש משיחה לריבוי: **וכפר הכהן אשר ימשח אותו.** גבי יוה"כ באחרי מות כתיב: **מה תלמוד לומר.** אם ללמד שתהיה עבודה בכ"ג והלא כל הפרשה באהרן נאמרה בזאת יבא אהרן ונתן אהרן והקריב אהרן ובא אהרן (ויקרא טז): **לפי שנאמר.** בפרשת ואתה תצוה שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו העומד תחת אהרן בכהונה גדולה אשר יבא ביום הכפורים אל אהל מועד לשרת בקדש: **אין לי אלא.** שיהא כשר לבא אל אהל מועד ביום הכפורים אלא מי שנתרבה שבעה ונמשח שבעה כשנתמנה. ולקמיה בעי משיחה שבעה היכא כתיבא: **אפילו שעה אחת** לא גרסינן:

מילתא

סמיכה איכא בינייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירים מעכבא איכא בינייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכבי דכתיב (ויקרא ח) ואת הדם יצק אל יסוד המזבח ובחטאת כתיב (שמות כט) ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המזבח ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכבי וי"ל דלכולי עלמא שירים לא מעכבי בהו דאפילו ד' מתנות שבחטאת לא מעכבי בה אלא אחת מהן דכתיב (שם) ונתתה על קרנות המזבח קרנת כתיב וקרן אחת מעכבא בה ותו לא ואפילו למ"ד יש אם למקרא שירים לא מעכבי בה מדכתיב בחטאת ואת כל הדם תשפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המזבח כדכתיב בתחילת המתנות ונתת על קרנת א"כ ניתקן הכתוב ועשאן שירי מצוה לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק איזהו מקומן (זבחים נב.) גבי פר כהן משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המזבח נתקו הכתוב ועשאו שירי מצוה ופירש"י מדשינה בחילוק לשונו דבתחילת מתנות כתיב והזה ונתן והכא כתב ישפך ולא כתב ושפך ואפילו למאן דפליג התם (ו) ואית ליה דשירים הפנימיים מעכבי היינו מדכתיב ביוה"כ (ויקרא טז) וכלה מכפר ודרשינן מיניה אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר וגמרי פנימיים מהדדי התם בפרק ב"ש (זבחים מ.) אבל בשירים החיצונים ליכא מאן דפליג מיהו בירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעכב לדורות אין מעכבת כאן ומשמע דפליגי נמי בשירים אבל תימה לי לימא הקטרת אימורים דכתיב בההוא ענינא ואינן מעכבין לדורות איכא בינייהו וי"ל דלכולי עלמא לא מעכבי דהא דאינן מעכבין לדורות היינו משום דכתיב (ויקרא ז) והיה החזה לאהרן ולבניו ודרשינן בר"פ תמיד נשחט (פסחים נט:) יכול נטמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים זכאין בחזה ושוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבניו מ"מ וגבי מלואים נמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבניו ונדרוש מהתם והיה לאהרן ולבניו מכל מקום: **איתקש** משיחה לריבוי. תימה לי לשינויא קמא דמשני דאיצטריך קרא למעוטה ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא ברייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ז' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ז' אפילו לכתחילה ויש לומר מסברא הוה קי"ל משיחה ז' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא הדין באידך וילמד סתום מן המפורש אבל בתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להש"ס משיחת שבעה לכתחילה מנא לן אימא ריבוי דכתיב בהדיא הוי שבעה לכתחילה אבל משיחה נימא כיון דאימעיט אימעוט לגמרי משבעה ולא ניבעי משיחה אלא פעם אחת ומשני מדאיצטריך קרא למעוטי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אע"ג דאמעיטו תרוייהו מעיכובא מ"מ למצוה בעי כל ז':

להביא

מסורת הש"ס

א) זבחים ו. מנחות צג:, ב) [מנחות סט], ג) [לעיל ג:], ד) [קידושין יז.], ה) [נ"ל שמקיים], ו) [לקמן ס:],

◆

תורה אור השלם

1. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד
2. כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הִוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר: ויקרא יז יא
3. וְאִם דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לִתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן: ויקרא יד כא
4. וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמְשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו וְלָבַשׁ אֶת בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ: ויקרא טז לב
5. שִׁבְעַת יָמִים יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו אֲשֶׁר יָבֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ: שמות כט ל
6. וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו אַחֲרָיו לְמָשְׁחָה בָהֶם וּלְמַלֵּא בָם אֶת יָדָם: שמות כט כט
7. וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָכָה שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם: שמות כט לה

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא כצ"ל וכן בסמוך:

◆

מוסף רש"י

שירי מצוה. שלא נחשבה בעיניו ולא עשאה (זבחים ו.) שלא סמך (מנחות צג: מכת"י). **כאילו לא כפר.** כאילו לא עשה מצוה מן המובחר, כדכתיב וסמך ונרצה, ואפילו הכי כיפר, דכפרה בדם הוא (מנחות שם). **וכפר.** כלומר אע"פ כן כיפר (זבחים שם). **שאם עשאה לתנופה שירי מצוה.** ששיירה ולא עשאה, מעלה עליו **הכתוב כאילו לא כפר.** כאילו לא עשאה מצוה מן המובחר, **וכפר.** כלומר אע"פ כן כיפר, שאין צריך להביא קרבן אחר (סוכה לח.).

עין משפט נר מצוה

ה א ב מיי' פ"ג מהל' מעשה הקרבנות הלכה יב:

ו ג מיי' פ"א מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ד הלכה יב:

ז ד מיי' שם פ"ד הלכה יג:

◆

תוס' ישנים

סמיכה איכא בינייהו. ולא רצה לומר הקטרה שאינה מעכבת איכא בינייהו, דהא לא שייך [גבי] אהרן שלא שימש כל שבעת ימי מלואים. **ולדורות מנא לן דלא מעכבא.** שהרי שנה עליה הכתוב בכמה מקומות. **באילו לא כיפר וכיפר.** בפרק קמא דזבחים [ו, א] מפרש דלא תימא שלא עבר כל כך אם לא קיים מצות עשה זו, אלא הרבה עבר כאילו לא כיפר, ומ"מ כיפר שפטור מקרבן. ועוד מפרש התם לשון אחר שעולה מכפרת אחיידי עשה שקודם השחיטה, אבל מצות עשה דסמיכה שעד אחר שחיטה לא עבר (שלמעלה) [שלעולם] הוא בקום וסמוך עד לאחר שחיטה, אינה מכפרת. רב נחמן בר יצחק כו'. מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. **נתרבה שבעה ונמשח יום אחד.** בנתרבה לחוד לא סגי ובפרק בתרא דהוריות [יב, ב] יליף מרובה בגדים מקרא ולא הזכיר כאן אלא מה שצריך, דהא אמרינן בפ"ק דמגילה [ט, ב] אין בין כהן משוח למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות.